

Coalitieakkoord 2022-2026

GroenLinks - VVD - D66 - ChristenUnie-SGP

Samen bouwen aan een mooi en duurzaam Zeist

Inhoudsopgave

Voorwoord.....	3
1. Gemeente in verbinding.....	5
2. Volwaardig meedoen aan de samenleving	7
3. Doorpakken voor natuur en klimaat	10
4. Wonen op maat.....	12
5. Positieve Gezondheid.....	14
6. Cultureel en sportief Zeist.....	16
7. Mobiliteit brengt ons verder.....	18
8. Levendige economie.....	20
9. Samen zorgen voor veiligheid.....	22
10. Financiële stabiliteit en organisatie.....	24
<u> </u> Bijlage Portefeuilleverdeling.....	25

Voorwoord

GroenLinks, VVD, D66 en ChristenUnie-SGP beginnen vanuit de waarden kracht, nabijheid en vertrouwen aan de raadsperiode 2022-2026. In deze coalitie gaan we samen aan de slag met de vele uitdagingen die voor ons liggen:

- Zoveel mogelijk inwoners laten meedoen in onze samenleving.
- Inwoners gezond houden door beweging, cultuur en sterk sociaal netwerk.
- Inwoners, ondernemers en organisaties actief betrekken bij maatschappelijke vraagstukken.
- Groen en natuur beschermen en biodiversiteit versterken.
- Investeren in veiligheid en het voorkomen van overlast.
- Minder energie verbruiken, meer zelf opwekken.
- Woningen in het middensegment bouwen, gericht op doorstroming.
- Ruimhartig ontvangen van hen die niet veilig in hun eigen land kunnen wonen.
- Jongeren tot hun recht laten komen, ouderen comfort bieden.
- De gemeente verkeersveiliger maken.
- De gemeente nog beter bereikbaar maken.
- De gemeente financieel stabiel houden, mede met het oog op de uitdagingen die op ons afkomen.
- Bij bezuinigingen de kwetsbaren ontzien en terughoudend zijn met lastenverhoging.

In de politieke traditie van de gemeente Zeist gaat de coalitie op zoek naar een zo breed mogelijk draagvlak. De afgelopen periode zijn initiatieven genomen om inwoners te betrekken bij de gemeentelijke uitdagingen (Maaltijd van Zeist, Inwoners Advies Commissie, Burgerberaad). Deze initiatieven krijgen in samenspel en op maat, een vervolg. Samen met alle fracties in de raad en de inwoners in al hun diversiteit blijven we werken aan onze lokale democratie.

Wij willen iedereen laten meedoen. Wij zijn overtuigd dat ieder mens in staat is vanuit kracht en vertrouwen het beste uit zichzelf te halen. We bieden iedereen de kans om zich maximaal te ontplooiën. Wie daar even niet toe in staat is, krijgt een steuntje in de rug en de rust om de draad weer op te pakken.

Met deze rode draden in dit akkoord zien wij uit naar de ontmoeting met de Zeister samenleving!

Zeist, 10 mei 2022

Roel van Nieuwstadt
GroenLinks

Walter van Dijk
VVD

Hafid Boutahar
D66

Wouter Catsburg
ChristenUnie-SGP

1. Gemeente in verbinding

Artikel 1

Allen die zich in Nederland bevinden, worden in gelijke gevallen gelijk behandeld. Discriminatie wegens godsdienst, levensovertuiging, politieke gezindheid, ras, geslacht of op welke grond dan ook, is niet toegestaan.

Ambitie

In Zeist is er grote overeenstemming over de kernwaarden waar de gemeente Zeist voor staat: kracht, nabijheid en vertrouwen. Het uitdragen daarvan moet echter plaatsvinden in een steeds dynamischer samenleving met mondige burgers, organisaties en bedrijven. Zij hebben hoge verwachtingen over de graad van betrokkenheid (participatie, interactieve beleidsvorming, coproductie). Ook dagen zij het bestuur meer dan ooit uit op het gebied van beleid en uitvoering.

In een democratie telt iedereen mee. Daarom willen we dat iedereen wordt gehoord. Ook de tegenstem én de stem van wie geraakt wordt maar 'niet aan tafel zit'. Deze 'inclusie' is een kernwaarde voor een vitale democratie, een waarde die we moeten beschermen. Andere democratische waarden zijn: dialoog, zeggenschap, transparantie en controles en waarborgen. Om deze democratische waarden lokaal te borgen investeren we in het democratisch kompas van bestuurders en raadsleden, in het democratisch professionalisme van ambtenaren en in het democratisch burgerschap van de inwoners. We bieden alle inwoners en organisaties in onze gemeente de mogelijkheid om mee te denken, mee te praten en mee te doen.

Dit vraagt om verbinding en de organisatie daarvan. Verbinding tussen inwoners onderling, waarbij de inwoners een verantwoordelijkheid hebben en wijken en kernen een belangrijke rol spelen. Verbinding tussen verschillende organisaties in onze gemeente. En verbinding tussen gemeente en inwoners. Een betere verbinding stelt meer en hogere eisen aan het lokale bestuur en vereist een proactieve bestuursstijl. Dit betekent open staan voor en goed kunnen omgaan met inwoners en ondernemers, ook als er tegengestelde belangen zijn. Het betekent ook goed kunnen en willen aanvoelen wat de tijdgeest is door te praten met opiniemakers en contact te houden met belanghebbenden. Daarnaast spelen betrouwbaarheid, openheid en transparantie een essentiële rol: we laten zien wat de visie van het bestuur op de lange termijnontwikkeling van de gemeente Zeist is, om daarmee de dialoog met inwoners en bedrijven te faciliteren en versterken.

Uitgangspunten

- Een vitale lokale democratie heeft twee belangrijke kenmerken: een goed functionerende gemeenteraad (representatieve democratie) en een sterke participatieve democratie (inspraak, betrokkenheid en zeggenschap van mensen). De representatieve democratie kan niet zonder een vitale participatieve democratie en omgekeerd. Ze vullen elkaar aan.
- Samenwerken in de regio is noodzakelijk om de uitdagingen aan te pakken.
- De gemeente is er voor de samenleving. Daarom is het voor ons vanzelfsprekend dat de gemeente Zeist (raad, college en ambtelijke organisatie) nadrukkelijk onderdeel is van onze samenleving en in verbinding staat met inwoners, bedrijven en (maatschappelijke) organisaties.
- De gemeente Zeist kent veel betrokken en kundige inwoners. Voor veel van de uitdagingen waar de gemeentelijke organisatie voor staat, (financiën op orde, woningen bouwen, veiligheid versterken, energie opwekken etc.) geldt dat we samen met de inwoners oplossingen willen ontwikkelen
- Daar waar inwoners zelf verantwoordelijkheid willen nemen, steunen we dat.

- Onze gemeente heeft een moderne dienstverlening.
- We zijn een open, transparante en betrouwbare gemeente.
- Raad, college en ambtenaren hebben een voorbeeldfunctie waar het gaat om openbare en navolgbare besluitvorming.
- De gemeente gaat uit van de menselijke maat.

Wat gaan we doen

- Het is onze traditie om te experimenteren met nieuwe vormen van lokale democratie, zoals de Z-Battle, Maaltijd van Zeist en de Inwoners Advies Commissie. Daar hebben we goede ervaringen mee. We gaan – gebruik makend van de genoemde methodes, en nog meer op maat – dan ook door met het bouwen van extra bruggen tussen inwoners en politiek.
- We gaan ook experimenteren met het burgeramendement. Daarnaast blijven we verder innoveren met nieuwe vormen van co-creatie tussen lokale overheid en inwoners. Daarbij hebben we aandacht voor de werkdruk die dit kan opleveren voor de gemeentelijke organisatie.
- De coronaperiode heeft laten zien dat digitale communicatie nieuwe kansen biedt en een groter publiek aanspreekt dan wanneer alleen live-evenementen worden ingezet. De digitale manieren van participeren houden we dan ook vast in de toekomst en verbeteren we waar mogelijk.
- Iedere wijk of kern kent sociale structuren die voor verbinding zorgen; dit draagt bij aan vitale wijken. We versterken en faciliteren deze sociale structuren zoals wijk- en dorpsverenigingen waar nodig en mogelijk. We stimuleren daarbij de zelforganisatie van wijken en buurten. Goede voorbeelden worden gedeeld.
- We stimuleren de ontwikkeling van wijkvisies voor die wijken waarvoor nog geen gedragen wijkvisie is. De komende periode verkennen we samen met de wijken en dorpen op welke wijze wijkperspectieven hieraan kunnen bijdragen, waarbij de inhoud van de reeds ontworpen visies als input kan dienen.
- De komende periode verkennen we samen met de wijken en dorpen vormen van wijkparticipatie en buurtbudget.
- De Omgevingswet die in 2023 ingaat en het Handvat Participatie dat in februari 2022 door de Raad is vastgesteld, bieden kansen om de belangrijkste waarden uit wijk- en dorpsvisies goed te verankeren. Hoe we dit kunnen doen gaan we verkennen, samen met de kernen en wijken.
- We stimuleren dat inwoners zichzelf organiseren en daarmee verantwoordelijkheden op zich nemen op het gebied van duurzaamheid, zorg, lokale economie, groen of wijkbeheer. Meer verantwoordelijkheid van inwoners vraagt om vertrouwen en minder regels vanuit de gemeente en biedt de mogelijkheid om budgetten waar nodig over te hevelen.
- De gemeente gaat de wijken en kernen in: we blijven vanzelfsprekend werken met wijkwethouders en wijkmanagers. Daarnaast nodigen we de gemeenteraad uit om meer de wijk in te gaan. Dat doen we bij voorkeur thema-gedreven en met zoveel mogelijk spreiding over de verschillende kernen en wijken.
- We kiezen voor digitaal waar het kan en voor een fysiek loket waar nodig. Een live-gesprek moet altijd mogelijk blijven. Tegelijkertijd wordt de toegankelijkheid voor iedereen die (nog) niet digitaal vaardig is geborgd, bij voorkeur op plekken waar mensen samen komen, zoals in de bibliotheek of een wijkontmoetingsplek.
- De gemeente communiceert tijdig, duidelijk en zo eenvoudig mogelijk met inwoners. Samen met hen werken wij aan goede en begrijpelijke brieven. De gemeente neemt meer regie in communicatie door derden die namens de gemeente werk in de openbare ruimte uitvoeren.
- In de praktijk betekent dit dat we zoveel mogelijk openheid betrachten.
- We participeren actief in de regio en nemen onze regionale verantwoordelijkheid.
- Het Handvat Participatie wordt met overtuiging en enthousiasme toegepast.

2. Volwaardig meedoen aan de samenleving

Ambitie

We realiseren een 'iedereen telt mee maatschappij Zeist', waarbinnen iedere persoon met welke afkomst, geaardheid, gender, bekwaamheid, religie of kenmerk dan ook, zich veilig en geaccepteerd voelt.

Iedere inwoner wil graag volwaardig meedoen aan de samenleving. Door uiteenlopende oorzaken is dat echter niet voor iedereen op dezelfde manier weggelegd. Wij willen ervoor zorgen dat iedereen kan meedoen. Onderwijs, werk en inkomen en een goed vangnet voor bestaanszekerheid vormen hiervoor onze sociale basis

Onze ambitie is dat kinderen vanaf hun geboorte tot de middelbare school een uitdagende en inspirerende leef- en leeromgeving hebben. Onderwijs, kinderopvang, peuterspeelzalen, vroeg- en voorschoolse opvang, buitenschoolse opvang, sport en cultuur komen samen om zo een rijke schooldag te kunnen bieden aan onze kinderen. We streven naar gelijke kansen voor alle kinderen en zien erop toe dat er geen thuiszitters zijn. Ook voorkomen we voortijdige schooluitval zonder startkwalificatie. We maken werk van taalachterstanden en laaggeletterdheid, al bij kinderen op jonge leeftijd. Dat geldt ook voor de verbetering van de digitale vaardigheden onder inwoners die op dit vlak niet of minder goed kunnen meekomen. We realiseren duurzame, toegankelijke brede scholen met een goede kwaliteit van het binnenklimaat.

We streven ernaar om de meest toegankelijke gemeente van Nederland te worden.

Iedereen moet kunnen meedoen met cultuur en sport, dit stimuleert zelfontplooiing en actief deelnemen aan de samenleving.

Mensen voor wie de stap naar werk nog te groot is activeren we, bijvoorbeeld via vrijwilligerswerk. Mensen willen immers zoveel mogelijk blijven meedoen in de samenleving. Daarbij hoort solidariteit van twee kanten te komen; er zijn rechten maar ook inspanningsplichten. We kennen in de gemeente Zeist een lange traditie om vluchtelingen op te vangen. In de huidige omstandigheden zoals in Afghanistan, Oekraïne en Syrië zijn er nog steeds veel mensen op de vlucht. Zij verlaten huis en haard voor hun eigen veiligheid. We nemen de verantwoordelijkheid voor goede opvang van vluchtelingen en statushouders. Dit kunnen we niet zonder de samenleving. De inzet van vrijwilligers en maatschappelijke organisaties ervaren we als inspirerend en hartverwarmend.

Uitgangspunten

- Er zijn in ieder opzicht gelijke kansen voor iedereen om zich te ontwikkelen.
- Zoveel mogelijk mensen zijn aan het werk. Dat kan ook, gelet op de krapte op de arbeidsmarkt. Om- en bijscholing zijn gericht op talenten en mogelijkheden en sluiten aan op de arbeidsmarkt. Wanneer de stap naar regulier werk nog te groot is, begeleiden we naar beschutte werk- en leerwerkplekken.
- We zorgen voor een goede aansluiting van het onderwijs op de arbeidsmarkt.
- We zien ondernemers als partners en stimuleren dat zij zich inzetten voor stageplaatsen en voor mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt.
- Minima worden bij eventuele bezuinigingen zoveel mogelijk ontzien.
- Er is moderne schuldhulpverlening gericht op preventie, vroegsignalering en voorkoming van schuldstapelings.
- Huisuitzettingen worden als het ook maar enigszins kan voorkomen en zeker als het gaat om gezinnen met kinderen.

- Niet de regel en structuur, maar de menselijke maat is het leidende principe voor de uitvoering binnen deze taakvelden.

Wat gaan we doen

- We gaan vaart maken met het ontwikkelen van de taalvaardigheid en leesvaardigheid. Het gaat hierbij om een combinatie van taal, rekenen en/of digitale vaardigheden. Leidend is wat iemand met taalverbetering wil bereiken.
- In Zeist zijn ruim 4.300 mensen laaggeletterd. In de aankomende vier jaar willen we dat er 2.000 mensen een passend taaltraject hebben gevolgd.
- We sluiten aan bij de gelijke-kansen-alliantie voor kinderen.
- Ook het steeds meer letterlijk en figuurlijk wegnemen van drempels voor inwoners met een beperking is noodzakelijk om mee te tellen. We starten hier in het kader van de inclusie-agenda een campagne voor.
- De gemeente faciliteert indien nodig vrijwilligerswerk voor hen die zich naast, of in plaats van, betaald werk willen inzetten voor de samenleving.
- Via de Regionale Dienst Werk en Inkomen bieden we passende ondersteuning aan mensen die het niet op eigen kracht redden binnen onze participatiesamenleving. Niemand valt daarbij buiten de boot; iedereen wordt gezien.
- Door de ambities op het vlak van woningbouw komen er meer kinderen in Zeist wonen. Wij willen voor hen een uitdagende en inspirerende leeromgeving realiseren. Mede daarom gaan we het Strategisch Onderwijshuisvestingsplan (SHP) herijken
- We realiseren een integraal kindcentrum in Vollenhove, zodat de zorg voor een kind in één gebouw georganiseerd is.
- Digitale vaardigheden worden steeds noodzakelijker om succesvol te kunnen deelnemen aan de maatschappij. Ook overheidscommunicatie vindt steeds vaker via internet plaats. In Zeist is een deel van de inwoners onvoldoende digitaal vaardig en daarom zetten we samen met Idea (bibliotheek) in op het versterken van digitale vaardigheden.
- We realiseren een aanpak ter voorkoming van administratieve druk op scholen rond de organisatie van preventieve jeugdzorg.
- We verbeteren de bovenregionale samenwerking om jeugdhulp in het speciaal onderwijs (van preventief tot specialistisch) beter te organiseren. We maken bovenregionale afspraken over een werkwijze die beleid en administratieve afwikkeling harmoniseert voor zowel Specialistisch Onderwijs als voor VO en MBO.
- Met de scholen en de Boswerf realiseren we een onderwijsprogramma/ bewustwordingscampagne over onze leefomgeving en/of andere relevante omgevingsthema's waarbij het 'adopterende van een stuk bos of natuur' als living lab kan dienen.
- Ingeval van gebrek aan bevoegde leerkrachten en onderwijsondersteuners voor het onderwijs in Zeist ondersteunen we de scholen bij hun aanpak om docenten en ondersteuners voor het onderwijs in Zeist aan te trekken.
- Wij willen in overleg met scholen (en vertegenwoordigers van de ouders) een rechtvaardiger schoolkeuze voor vierjarigen mogelijk maken.
- We gaan de regelingen op het gebied van cultuur en sport pro-actiever communiceren aan de betreffende inwoners en ook gaan we het gebruik ervan laagdrempeliger maken. Daarnaast verkennen we de mogelijkheid om de U-Pas hiervoor te gaan inzetten; hierdoor wordt het aanvragen van verschillende bestaande regelingen laagdrempeliger en eenvoudiger.
- We beoordelen de resultaten van de nieuwe Wet Schuldhulpverlening zoals uitgevoerd door de Regionale Dienst Werk en Inkomen. Waar nodig zetten we op basis van de uitkomsten en adviezen van de RDWI extra in op preventie en vroegsignalering.

- We willen dat nieuwkomers zo snel mogelijk worden opgenomen in onze samenleving. Dat begint met het leren van de Nederlandse taal en dat gaat sneller en beter als nieuwkomers actief deelnemen aan de maatschappij.
- De gemeente neemt haar verantwoordelijkheid voor het huisvesten van statushouders en zet onverminderd door op de Versnellingsopgave voor het realiseren van woningen. Taal is de eerste basisvoorwaarde en taalprogramma's sluiten aan bij het niveau van de statushouder. Er is passend werk bij het leren van de taal, zodat werken bijdraagt aan het sneller leren van de Nederlandse taal.
- Activiteiten vanuit de samenleving, zoals maatjesprojecten voor taal en participatie, worden onder regie van de gemeente omarmd. Die activiteiten dragen bij aan de kennismaking met onze waarden en cultuur.

3. Doorpakken voor natuur en klimaat

Ambitie

De gevolgen van klimaatverandering en het effect daarvan op mens en natuur worden steeds meer zichtbaar. Het is nodig om de nadelige gevolgen van menselijk gedrag op het klimaat (opwarming), op de natuur (verdwijnen biodiversiteit) en grondstoffen (uitputting aarde) af te remmen en om te keren.

In Zeist nemen we onze verantwoordelijkheid en werken we langs drie lijnen aan het aanpakken van de oorzaken en het beperken van de gevolgen van klimaatverandering:

- *Energie en warmte:* Zeist is in 2050 energieneutraal en waar mogelijk energieleverend, ervan het aardgas af.
- *Natuur en Biodiversiteit:* Zeist wil de ecologische diversiteit vergroten en de teruggang juist tegengaan. Groen versterken, inzet op schonere lucht, schoon water en schone grond en Zeist klimaatbestendig maken.
- *Circulariteit:* We werken aan een circulaire economie in Zeist.

Zeist heeft bij dit onderwerp te maken met ontwikkelingen op verschillende niveaus: afspraken op wereldschaal, regelgeving vanuit Europa en beleid vanuit Den Haag. Wat daar gebeurt, is van invloed op wat wij in Zeist doen. Partners dichterbij zijn de Provincie Utrecht en de regionale partners en samenwerkingsverbanden, zoals ODRU, U16 en NMU.

De gemeente Zeist kan deze opgave niet alleen aan. De hulp en initiatieven van inwoners, ondernemers en andere partners zijn onontbeerlijk. Gelukkig zijn er in Zeist veel inwoners die actief betrokken zijn bij het ontwikkelen van beleid rondom natuur en milieu. Er zijn talloze burgerinitiatieven, bijna te veel om op te noemen, en er ontstaan steeds weer nieuwe initiatieven. We zetten vol in op isoleren en zon-op-dak en het bestrijden van energiearmoede. We ontzorgen en verleiden huiseigenaren en ondersteunen wijkcollectieven om de stap te maken.

Uitgangspunten

- In al ons handelen hebben we oog voor de impact op het klimaat, op de natuur en het gebruik van grondstoffen en gaan we na hoe we kunnen bijdragen aan het verbeteren daarvan. De gemeente is zich bewust van de noodzaak om te werken aan klimaat en natuur en rekent de maatschappelijke en ecologische meerwaarde mee bij het afwegen van investeringen.
- De klimaatdoelen zijn zoveel mogelijk haalbaar, realistisch en betaalbaar voor iedereen.
- Gemeente Zeist geeft als organisatie het goede voorbeeld en streeft naar energieneutraal in 2030 Zeist is in 2050 afvalvrij (conform de landelijke doelstelling).

Wat gaan we doen

- We zetten stevig in op het isoleren van de bestaande bouwvoorraad - zowel woningen als bedrijven en sportaccommodaties - want daar valt de meeste energiebesparing te behalen en het helpt tegen de stijgende energielasten.
- We ontwikkelen een klimaatplan voor Zeist. Basis hiervoor vormen de reeds aangenomen beleidsstukken op dit gebied. In deze periode starten we het proces om met de samenleving

een klimaatplan te ontwikkelen, waarin alle partijen worden uitgedaagd een bijdrage te leveren aan de doelen.

- De opgaven vragen om een actieve rol van de gemeente, inwoners, ondernemers én maatschappelijke organisaties. Actie, informeren, stimuleren, verleiden, bewustwording, ontzorgen en belonen staan hierin centraal. We durven te experimenteren.
- We stimuleren inwoners, maatschappelijke organisaties en bedrijven om duurzaamheidsmaatregelen te nemen op gebied van energie en warmte, circulariteit, natuur en biodiversiteit. Uitgangspunt is dat initiatieven bijdragen aan de gestelde doelen en uiteindelijk op eigen kracht kunnen voortbestaan.
- Bij de bewustwording, stimulering en activering is een belangrijke rol weggelegd voor maatschappelijke partners, zoals Stichting Energie Zeist, Samen Duurzaam Zeist en de woningcorporaties.
- We actualiseren de routekaart en de brede Milieuvisie.
- Samen met inwoners, ondernemers en partners maken we een Actieplan Circulariteit om binnen Zeist circulair gedrag aan te jagen en stappen te zetten.
- We verleiden inwoners en bedrijven om duurzaamheidsmaatregelen te nemen door het stimuleren van de bewezen methoden voor isoleren, zon op dak en warmtepompen.
- We ontwikkelen beleid over het verduurzamen van de monumentale panden in Zeist.
- We blijven naar mogelijkheden zoeken om grootschalige opwek van wind- en zonne-energie mogelijk te maken, waarbij ook een Afwegingskader wind wordt opgesteld.
- Bij de uitvoering van Klimaatbestendig Zeist en het verbreed Gemeentelijk Rioleringsplan creëren we meer water in Zeist, vooral in de meer versteende omgevingen, om hittestress tegen te gaan en biodiversiteit te bevorderen. We creëren daarnaast meer water in de openbare ruimte in Zeist, ter verkoeling, om te recreëren en te sporten. Daarnaast zoeken we naar mogelijkheden om wateroverlast versneld aan te pakken
- Om de biodiversiteit te versterken en hittestress tegen te gaan, zetten wij in op meer water in Zeist. Om verdroging van de gehele Utrechtse Heuvelrug tegen te gaan, willen we samen met het Waterschap een actieplan opstellen.
- De Nota dierenwelzijn wordt geactualiseerd.

4. Wonen op maat

Ambitie

We willen een gemeente zijn waar de woningmarkt woonkansen biedt voor ieders portemonnee en voor iedere levensfase. Het grote landelijke tekort aan woonruimte (900.000 woningen) zien we ook in Zeist terug voor wat betreft het middeldure segment. Dit is onderbouwd in het onderzoek van Companen dat in opmaat naar de Woonvisie 2021-2025 is opgesteld.

We hebben in dat verband de ambitie om de bouw van 4.000 (aardgasloze) woningen mogelijk te maken. We geven daarbij prioriteit aan de realisatie van woningen in het middeldure segment, ook om doorstroming te bevorderen zodat er meer sociale woningen beschikbaar komen voor de juiste doelgroepen. De gemeente gaat hier actief regie op voeren. De focus ligt hierbij op woningen voor senioren uit Zeist.

We gaan meer starterswoningen realiseren, zodat jongeren die in Zeist zijn opgegroeid meer kans maken om hier te kunnen blijven wonen. Daarnaast willen we met de uitbreiding van het woningaanbod kansen bieden voor werknemers met middeninkomens in cruciale beroepen zoals leraren. We koesteren het groen binnen de bestaande wijken en zijn terughoudend om daar in het groen te bouwen. Daarom kiezen we vooral voor realisatie van woningen in grotere projecten.

Uitgangspunten

- Een fors aantal woningen toevoegen in het middensegment en per saldo winnen aan groen en biodiversiteit.
- Bij nieuwbouwprojecten van meer dan 40 woningen zal conform de Woonvisie 20-30% sociale huur en minimaal 50% middeldure huur/koop worden gerealiseerd.
- In lijn met de Woonvisie ligt de focus hierbij op woningen voor starters en voor senioren en gebruiken we de ruimte die nieuwe regelgeving biedt om starters en senioren uit Zeist meer kansen te geven.
- Bij projecten van minder dan 40 woningen stimuleren we dat er volledig wordt gebouwd voor het middensegment conform de Woonvisie.
- In lijn met de afspraken in de recent vastgestelde Woonvisie zal het aantal sociale huurwoningen aan het einde van deze coalitieperiode met 300 woningen stijgen en dus 8.900 bedragen. Minimaal 30% van de totale woningvoorraad blijft een sociale huurwoning.
- We zijn zuinig op ons groen en we bouwen natuurinclusief. We passen waar nodig en mogelijk verticaal groen toe, waarbij het groene karakter van de wijk Kerckebosch als referentiekader dient.

Wat gaan we doen

- We starten met de realisatie van een nieuwe woonwijk bij Station Driebergen-Zeist. Daar zien we ook kansen om op duurzame wijze hoogbouw te realiseren, met aandacht voor groen.
- We zoeken actief naar bouwlocaties in nauwe samenwerking met inwoners en betrokken partijen. Verder verkennen we de mogelijkheden tot uitplaatsen van (overlastgevende) bedrijven vanuit het doel om hier woningen te ontwikkelen en overlast te verminderen.

- We herijken het beleid met betrekking tot de gemeentelijke monumentenstatus van gebouwen en woningen.
- We realiseren tijdelijke woningen op braakliggende percelen.
- We gaan door met de uitvoering van de lopende projecten versnellingsopgave.
- We passen de mogelijkheden toe voor het hanteren van lagere parkeernormen bij nieuw te realiseren woningen dicht in de buurt van hoogwaardig openbaar vervoer (HOV), zoals het station Driebergen-Zeist. Daarnaast verkennen we de mogelijkheid om af te kunnen zien van een parkeernorm in geval van de realisatie van starterswoningen/eenpersoonshuishoudens.
- We verkennen de urgentie voor woningzoekenden werkend in het onderwijs, zorg en veiligheid.
- Binnen de uitgangspunten omtrent de sociale woningvoorraad bieden we de woningcorporaties enige ruimte om sociale huurwoningen te verkopen en om een deel van het woningbestand te verhuren aan lagere middeninkomens, een en ander zoals al is opgenomen in de Woonvisie 2021-2025.
- We zetten juridische instrumenten en mogelijkheden in, om te borgen dat woningen beschikbaar én betaalbaar blijven in de middeldure koop en huur.
- We brengen de huidige leegstand in Zeist in kaart en verkennen op welke wijze we hier in samenspraak met de eigenaren tot ontwikkeling kunnen komen.
- We maken een plan voor ruil van versnipperde bedrijventerreinen met woningbouw, met behoud van het aantal vierkante meters bedrijventerrein.
- We gaan de ontwikkeling van Vollenhove Vooruit en de eventuele herontwikkeling van Warande inbrengen in de regiodeal Vitale Wijken.

5. Positieve Gezondheid

Ambitie

Vroeg of laat krijgen we allemaal met zorg te maken. Daarom streven we naar goede, liefdevolle en doelmatige zorg waarin onze inwoners centraal staan. Zorg die zo dichtbij mogelijk wordt georganiseerd, zodat het weinig aanpassing vraagt aan ons dagelijks leven. Zodat je in je eigen buurt goed oud kunt worden en de kans op eenzaamheid zo klein mogelijk is. En waar alle straten goed toegankelijk zijn, zodat iedereen zo lang mogelijk mobiel kan blijven.

De zorgtaken hebben we de afgelopen jaren in Zeist voortvarend opgepakt. Op zorg en welzijn hebben we al langer een bredere kijk; de kwaliteit van leven en het welbevinden staan voorop. Vanuit het principe van positieve gezondheid willen we in deze bestuursperiode meer de nadruk leggen op de eigen veerkracht, eigen regie en het aanpassingsvermogen van de mens en minder op de beperkingen of de ziekte zelf. Wat iemand kan is uitgangspunt. We willen met inwoners en maatschappelijke organisaties komen tot een concrete visie, tot doelen en acties om de gezondheid en de kwaliteit van leven van de inwoners te verbeteren. We gaan uit van eigen verantwoordelijkheid binnen de mogelijkheden van de betrokkene en we ondersteunen hen die solidair zijn met mensen met een beperking, psychische klachten of een langdurige zorgbehoefte.

Gezondheidsverschillen, gebaseerd op sociaal-economische gronden, bestrijden we actief. Behoud en versterking van de kwaliteit van zorg en welzijn, het terugdringen van (gezondheids)ongelijkheid en het vergroten van gezond leven hebben hoge prioriteit. Dat doen we op een duurzame manier door te investeren in preventie en digitalisering. We gaan dus niet alleen pleisters plakken, maar mensen ook verder helpen door nieuwe kansen te bieden. We hebben in het bijzonder aandacht voor het bereiken van die mensen die hier het meeste van kunnen profiteren.

Ouderen wonen langer thuis en dat vraagt om goede voorzieningen en ondersteuning voor thuis. Samen met de ouderenbonden kijken we naar een goede balans voor wonen, zorg en welzijn in de wijk. Een goede sociale basis met maatschappelijke organisaties en vrijwilligers(organisaties) zijn van grote waarde en onmisbaar.

. We creëren daarnaast inzicht in de kwalitatieve- en kwantitatieve ontwikkelingen in de lokale gezondheidszorg in Zeist. Daarbij hebben we permanent aandacht voor innovatie en normalisering en het efficiënt inkopen van de juiste zorg.

Vanuit het Rijk zijn hiervoor voldoende financiële middelen noodzakelijk. Wanneer het Rijk tekort schiet, blijven we ons inspannen om bij het Rijk te pleiten voor voldoende middelen om de jeugdzorg en WMO goed te kunnen uitvoeren.

Uitgangspunten

- Wie zorg nodig heeft, moet deze zorg krijgen. De drempel is laag.
- Als zorg niet direct voorhanden is (bijvoorbeeld als gevolg van wachttermijnen), bieden we alternatieven aan.
- De kwaliteit van de zorg staat centraal.
- Preventie en vroeg-signalering staan centraal.
- Het programma Sociaal in Balans met de basis op orde, actieve monitoring en goed werkgeverschap hanteren we als speerpunt in ons handelen..
- We letten op fraudesignalen en handelen hiernaar.
- We ondersteunen vrijwilligerswerk en mantelzorgers.

Wat gaan we doen

- We stellen een preventie-akkoord op in de jeugdzorg. Voorkomen is beter dan genezen! Hulp en ondersteuning organiseren we nabij en laagdrempelig, vanaf de geboorte, in de eigen omgeving om op deze manier problemen klein te houden.
- De afgelopen jaren is onder andere hard gewerkt aan het verbeteren van de inkoop, het contact met de zorgaanbieders, het volgen van de zorg en regievoering, zorg dichterbij en laagdrempelig en preventieve onderwijs-zorgarrangementen. Passende zorg en ondersteuning, met als uitgangspunt zo gewoon en dicht bij huis mogelijk en persoonsgericht op een duurzame oplossing. De aankomende vier jaar zijn vooral gericht op het bestendigen en verder implementeren van de hervormingen.
- Innovatie stimuleren we, waarbij innovatie niet op voorhand vertaald moet worden naar technologie maar vooral op het continu verbeteren van het resultaat.
- We verkennen de mogelijkheid om de bestaande wijk- en buurtcentra zowel in uren en dagen langer open te stellen.
- Met prioriteit richten we onze aandacht op het creëren van randvoorwaarden voor het vasthouden en aantrekken van jeugdzorg professionals. Het werk voor de professional wordt aantrekkelijker, er is meer tijd voor vraagverheldering en voor gedegen onderzoek voor het bepalen van de passende hulp en zorg aan het kind en gezin. Tijdig ingrijpen leidt tot minder verwijzing naar duurdere jeugdzorg.
- We benutten de kansen die digitalisering biedt. Daar waar digitalisering kosten kan verlagen met behoud van kwaliteit en/of de drempel tot het zorgaanbod kan verlagen, bezien we de mogelijkheid om de behandeling (deels) online te laten plaatsvinden.
- We ontwikkelen een visie op informele zorg, waardoor we onder meer mantelzorgers kunnen ondersteunen en ontlasten.
- We gaan keuzes maken aan de inkoopkant, gericht op het efficiënt inkopen van de zorg. Hiervoor werken we datagericht (actief meten, monitoren en sturen) om de juiste keuzes te kunnen maken.
- Bij de inkoop van zorg zetten wij verder in op goed opdrachtgeverschap en contractmanagement.
- We investeren in meer inzicht in doelen en resultaten, maar ook in zicht op kosten en opbrengsten. We zijn voorstander van investeringen in informatiebeleid, ook als dit op korte termijn tot hogere kosten leidt. Op langere termijn kan dit tot lagere kosten in het sociaal domein leiden.
- Het actieprogramma ter voorkoming van eenzaamheid en dementie zetten we voort.

6. Cultureel en sportief Zeist

Ambitie

Sport geeft levendigheid, brengt mensen bij elkaar, zorgt voor plezier en zelfvertrouwen en draagt bij aan de gezondheid. Zeker nu steeds meer mensen steeds ouder worden, is het belangrijk dat iedereen in beweging blijft. Zeist wil een gezond dorp zijn dat uitnodigt tot bewegen met beweegvriendelijke wijken. Sportverenigingen met duurzame accommodaties zorgen voor een breed sportaanbod. Samen met Sportief Zeist ondersteunen we sportverenigingen en stimuleren we onderlinge samenwerking.

Zeist heeft een rijk en bloeiend cultureel leven dat een belangrijke verbindende rol speelt in de samenleving: professionele podia als het Beauforthuis, De Peppel, het KunstenHuis, Hotel Theater Figi en een nog veel groter netwerk van amateurkunstverenigingen en -gezelschappen. En dat willen we zo houden. Kunst en cultuur bieden een verrijkende en verbindende waarde voor het welbevinden van de inwoners en vergroten de aantrekkelijkheid van de gemeente voor bezoekers, organisaties en bedrijven. De bibliotheek, muziekschool en het KunstenHuis zijn samen gehuisvest in een mooi gebouw dat een trefpunt is voor alle inwoners. Daarmee is dit een onmisbare schakel in de culturele vorming van jong tot oud.

Kunst, cultuur en sport moeten laagdrempelig en breed toegankelijk blijven in Zeist. Dat kan de gemeente niet alleen, daarbij verwachten we ook inspanning van de organisaties zelf.

Uitgangspunten

- Zeist kent een goed sportklimaat.
- Vitale wijken zorgen voor vitale mensen.
- Sport en cultuur zijn toegankelijk – zowel financieel als fysiek – voor alle inwoners van de gemeente.
- De publieke buitenruimte in wijken en de buitengebieden nodigt uit tot bewegen.
- De ambities uit het Cultuurakkoord 2021 zijn leidend: “Kunst voor iedereen. Structureel cultuuronderwijs voor alle basisschoolkinderen in Zeist”.

Wat gaan we doen

- We zorgen voor vitale wijken met sport- en speelplekken op loopafstand, beweegpleinen en goed onderhouden wandel- en fietsroutes. Iedere wijk krijgt mogelijkheden om te kunnen bewegen. Dit kan een sportparcours zijn, een outdoor fitness-rek of een wandelroute. Sportaccommodaties kunnen met inrichting van beweegpleinen een ontmoetingsrol vervullen. Fiets- en wandelroutes in het dorp en (recreatieve) fiets- en wandelroutes naar omliggende gemeenten stimuleren ook tot bewegen.
- Bij nieuwbouwwontwikkelingen of groot onderhoud gaan we vooraf nadenken hoe onze openbare ruimte optimaal kan worden ingericht voor buitensport. We vragen onze inwoners om hierover mee te denken.
- We werken nauw samen met sportverenigingen, scholen en buitenschoolse opvang om de schoolgaande jeugd zoveel mogelijk te laten bewegen. Buurtsportcoaches kunnen hierbij helpen.
- Sportaccommodaties zetten we zoveel mogelijk in voor meerdere doeleinden. Zo kunnen zoveel mogelijk van onze inwoners gebruik maken van de faciliteiten. Ook zorgen we ervoor dat jongerenprojecten gebruik kunnen maken van sportaccommodaties.

- De plannen uit het masterplan Buitensportaccomodaties gaan we verder uitvoeren. We inventariseren mogelijke knelpunten bij sportverenigingen met eigen accommodaties en denken actief mee aan oplossingen.
- We gaan meer en betere binnensportlocaties realiseren, vooral gedurende de wintermaanden. Veel bestaande binnensportlocaties zijn verouderd en voldoen niet aan de duurzaamheidsnormen.
- We geven blijvende steun aan een breed cultuuraanbod: zowel aan professionals als aan amateurgezelschappen. Er is balans tussen de creatie van cultuur en het consumeren en beleven van cultuur.
- We blijven de inzet van een cultuurmakelaar steunen.
- Via onze subsidievoorwaarden voor de culturele instellingen zorgen we ervoor dat cultuureducatie voor alle kinderen dichtbij beschikbaar is en betaalbaar wordt. We borgen dat kinderen uit gezinnen in armoede toegang hebben tot culturele evenementen.
- We zetten ons in voor meer ruimte voor festivals en evenementen in de open lucht voor brede doelgroepen.
- We koesteren het cultureel erfgoed van de gemeente. Cultuur verbindt, inspireert en prikkelt. Wij promoten ons erfgoed zowel bij onze bezoekers als onze inwoners.
- We verkennen de invoering van een Fair Practice Code (gedragscode voor ondernemen en werken in kunst, cultuur en creatieve industrie).
- Samen met Idea en het KunstenHuis werken we aan een 'Cultuurhuis' met een brede moderne bibliotheek als een ankerpunt voor kennis- en cultuurvergaring, voor ontmoeting, verbinding en het tegengaan van eenzaamheid.
- De gemeente vervult een actieve rol in het koppelen van sport- en culturele verenigingen met het onderwijs en de kinderopvang, zodat sport en cultuur, onderdeel worden van een rijke schooldag, waarbij kinderen laagdrempelig kennismaken met sport en cultuur.

7. Mobiliteit brengt ons verder

Ambitie

Goede mobiliteit is belangrijk voor onze gezondheid, sociale contacten, werk, school, levensonderhoud, cultuur, sport, recreatie. Mobiliteit raakt ons iedere dag, in alledaagse en onbewuste keuzes maar ook in minder alledaagse en bewuste keuzes. Mobiliteit gaat over de keuzes van de inwoners voor welk vervoermiddel gebruikt wordt en raakt tevens aan keuzes hoe we de openbare ruimte inrichten. Keuzes veranderen door wijzigingen in de persoonlijke levenssfeer van inwoners en door een veranderend aanbod van mobiliteit. En minstens zo belangrijk: door de wensen op het gebied van duurzaamheid en impact op de leefomgeving. Mobiliteit raakt niet alleen onze inwoners van jong tot oud, maar ook onze ondernemers en maatschappelijke organisaties, forenzen enz. Een goede bereikbaarheid van Zeist is daarbij onontbeerlijk.

De ontwikkeling van de mobiliteit draagt bij aan de duurzaamheidsdoelstellingen van de gemeente en gaat niet ten koste van onze leefomgeving.

Inwoners kunnen zich op een schone, snelle, slimme en veilige manier verplaatsen.

We zetten ons ook in om dit op regionaal niveau te bereiken.

Er is keuzevrijheid in keuze voor vervoerstype, maar we willen onze inwoners en ondernemers verleiden te kiezen voor het meest geschikte duurzame vervoermiddel.

Uitgangspunten

- Ieder vervoermiddel is gelijkwaardig, zodat keuzevrijheid van mensen is geborgd.
- De Mobiliteitsvisie, het Mobiliteitsplan en de Propositie van Zeist zijn uitgangspunt voor de uitwerking van mobiliteitsvraagstukken.
- Bij het uitwerken van mobiliteitsvraagstukken staan het verduurzamen van de mobiliteit en toegankelijkheid van mobiliteit, ook voor mensen met een beperking, centraal.
- We voeren standaard periodiek overleg met wijkverenigingen/inwoners over de mobiliteit in de wijk en bepalen daarbij samen prioriteiten.
- We hanteren het Handvat Participatie bij de projecten op gebied van mobiliteit.
- De gemeente Zeist blijft werken aan een goede bereikbaarheid via diverse vervoersvormen, voor zowel inwoners als bedrijven.
- We maken optimaal gebruik van regelingen en subsidies vanuit de provincie en landelijke overheid.

Wat gaan we doen

- Bereikbaarheid van Zeist en de kernen willen we borgen met kwalitatief goede wegen en fijnmazige OV-verbindingen. Samen met de Provincie Utrecht onderzoeken we hoe we de bereikbaarheid van Austerlitz, Bosch en Duin, Den Dolder en Huis ter Heide via OV verder kunnen verbeteren.
- We zetten in op hoogwaardig openbaar vervoer met de regio, waarbij het doortrekken van de tramlijn van het USP naar Zeist geen logische verbinding lijkt.
- Prioriteit is de verduurzaming van de mobiliteit door wandelen, fietsen, openbaar vervoer en het gebruik van elektrische (deel)auto's in de totale mobiliteit te stimuleren.
- Verkeersdeelname met een veilig gevoel is een speerpunt in de komende raadsperiode. We willen het aantal onveilige verkeerssituaties reduceren (fietsknelpuntenlijst). Dit doen we onder meer door het realiseren van hoofd fietsroutes, veilige en comfortabele fietspaden, goede voetgangerspaden en voldoende ruimte voor fietsparkeren.

- Achterstallig onderhoud van wegen, fiets- en wandelpaden werken we versneld weg en (drukke) fietspaden richten we zo in dat ook elektrisch fietsen veiliger wordt.
- Wij willen hinderlijk overhangend groen aanpakken. Op belangrijke looproutes voor ouderen gaan we, in overleg met betrokkenen, bankjes plaatsen.
- We zetten in op groei van het fietsverkeer binnen Zeist maar ook van en naar Zeist (woonwerkverkeer, recreatie) en daartoe leggen we snelle comfortabele fietspaden aan.
- We gaan, samen met gemeente De Bilt (eigenaar) en de Provincie het Utrecht Science Park (USP) vanuit Zeist met de fiets beter en veiliger bereikbaar maken door het verbeteren van de route via de Bisschopsweg. Het fietspad willen we verbreden en verlichten. Als uit de evaluatie van de verbeteringen blijkt dat er meer nodig is om het fietsverkeer van en naar het USP te verbeteren, gaan we na of het nodig is een alternatieve route te realiseren. Uitgangspunt bij keuzes op dit vlak is dat een nieuwe aanpak vanuit onder andere ecologisch en duurzaamheidsperspectief meer oplevert dan de oude situatie.
- Fietsvriendelijke wijken. De gemeente gaat bij nieuwbouw of herstructurering van wijken uit van de fiets en wandelaar.
- Een snelheid van 30 kilometer per uur wordt de norm voor gemotoriseerd verkeer in de gemeente Zeist binnen de bebouwde kom. Alleen op de hoofdroutes mag nog sneller (50 km/u) worden gereden.
- We ontmoedigen sluipverkeer door het verkeer te sturen naar de hoofdroutes.
- Samen met ondernemers gaat de gemeente verkennen hoe we bevoorrading van winkels en andere bedrijven duurzamer en veiliger kunnen maken. Zoals door Zero-emissie laad- en lospunten, het instellen van venstertijden en het realiseren van laad- en lospunten op de Slotlaan.
- De Slotlaan moet veilig worden voor fietsers en voetgangers. Hoe minder doorgaande auto's hoe beter, maar dat gaan we niet doen door doorgaand verkeer te verbieden. Heel Zeist en in het bijzonder het centrum moeten goed en veilig bereikbaar blijven voor mensen die afhankelijk zijn van de auto.
- Parkeren sturen we zoveel mogelijk richting de parkeergarages. Daar past een gericht parkeerbeleid op straat bij. We voorkomen dat er langdurig geparkeerd wordt in de wijken rond het centrum door personeel en bezoekers van winkels een goed alternatief te bieden en daar actief op te sturen.
- In het centrum, rond de andere winkelcentra en bij openbaarvervoersknooppunten realiseren we voldoende fietsenstallingen.
- Er komt een nieuwe parkeervisie waarbij we ook kritisch kijken naar de parkeernormen.

8. Levendige economie

Ambitie

Het midden- en kleinbedrijf is de banenmotor van de gemeente. Als het goed gaat met de lokale ondernemers, dan gaat het goed met de gemeente. Wij zijn trots op onze ondernemers: ze nemen risico's, zijn creatief en bieden duizenden inwoners werk in onze gemeente. Dat moeten we koesteren. Ook de economie bevindt zich in een transitie. We zijn met z'n allen in Nederland en in Zeist stapje voor stapje op de weg van een lineaire economie naar een circulaire en sociaal ondernemende economie. Ook in Zeist zien we hier al vele mooie voorbeelden van. Die ontwikkeling willen we in deze periode verder versterken en uitbouwen.

De coronacrisis heeft ook onze Zeister bedrijven en ondernemers hard geraakt. Zij hebben een moeilijke tijd achter de rug. Waar nodig heeft de gemeente ruimhartige steun geboden. Inmiddels is de coronacrisis in een rustiger vaarwater is gekomen. Tegelijkertijd moeten we de economie juist nu blijven stimuleren. Daarom willen wij ondernemers de komende periode blijven ondersteunen. Zo dragen we bij aan een bloeiende economie, banen voor onze inwoners en innovatieve technieken voor de toekomst.

We houden bestaande lokale regelgeving tegen het licht, voorkomen onnodige regelgeving en schrappen onnodige regels waar mogelijk. Hiermee stimuleren we een gezonde lokale economie en meer banen.

Uitgangspunten

- De economie is er voor mensen in plaats van andersom. We zetten in op een economisch beleid dat streeft naar maximale bloei, niet naar maximale groei.
- We streven een aantrekkelijk centrum na met een gezonde balans tussen winkels en horeca en een regierol van de gemeente om dit te realiseren.
- Er zijn de afgelopen jaren al grote stappen gezet om het centrum te verbeteren. Het gebied rond de Markt en het Belcour vraagt om een impuls dus we verkennen met onze inwoners wat hier mogelijk en wenselijk is.
- We gaan leegstand actief tegen en bevorderen de herbestemming van winkels naar woningen. Tegelijkertijd blijft er behoefte aan goede (nieuwe) bedrijfshuisvesting in de gemeente. Vrijkomende bedrijfspanden zetten we daarom niet vanzelfsprekend om naar woningen. Enkel als er sprake is van leegstand.
- Vanuit de gemeente zijn we actief en oplossingsgericht toegankelijk voor de Zeister ondernemers.
- Wij zien alle ondernemingsverenigingen als een belangrijke partner om de economische vitaliteit van Zeist te versterken.
-

Wat gaan we doen

- In samenspraak met eigenaren en omwonenden ontwikkelen we het Emmaplein en de Markt tot een groene woon- en verblijfomgeving.
- De Slotlaan staat letterlijk en figuurlijk centraal bij het winkelaanbod in het dorp Zeist. We versterken de ontwikkeling tot een kernwinkelgebied rond de Slotlaan.
- Buiten het kernwinkelgebied transformeren we leegstaande winkels naar woningen.

- Samen met onder meer de KNVB en het Wereld Natuur Fonds gaan we aan de slag met citymarketing en maken we de aanwezigheid van deze organisaties beter zichtbaar in het centrum van Zeist. Zeist ontleent haar goede reputatie immers mede aan het huisvesten van deze grote en bekende organisaties.
- Samen met onze ondernemers, maatschappelijke organisaties en inwoners jagen we initiatieven voor de deeleconomie (waaronder weggeefwinkel, kringloop, ambachtscentrum) verder aan. We ondersteunen burgerinitiatieven en duurzame ondernemers.
- We blijven investeren in het Ondernemersplein, zodat we ondernemers beter en sneller ondersteuning kunnen bieden bij het ondernemen in Zeist.
- We houden ons gemeentelijk inkoopbeleid tegen het licht. We bekijken de mogelijkheden en consequenties om te komen tot verdere verduurzaming en circulariteit én het beleggen van onze opdrachten bij lokale ondernemers en dienstverleners.
- We zoeken actief de samenwerking met alle ondernemingsverenigingen.
- We blijven investeren in de wijkwinkelcentra die belangrijk zijn als voorziening voor de dagelijkse boodschappen, maar ook als ontmoetingsplek voor de wijk.
- In gesprek met onze ondernemers en maatschappelijke organisaties gaan we na op welke wijze (maatschappelijk) verantwoord ondernemerschap verder gestimuleerd kan worden.
- We starten met de actualisatie van het retailperspectief.
- Samen met onze inwoners starten we experimenten om de stadslandbouw/voedselbossen in onze gemeente verder te ontwikkelen.
- We geven meer ruimte voor festivals en evenementen in de open lucht voor brede doelgroepen. Zeist heeft prachtige evenementen zoals de Zeister Muziekdagen, Internationaal Liedfestival en we denken met plezier terug aan de Ashton Brothers. De Slotlaan zou in nauwe samenwerking met de horeca en ondernemers enkele avonden per jaar (zaterdag) 's-avonds als 'Festival Terrein' kunnen worden opengesteld voor terrassen en evenementen.

9. Samen zorgen voor veiligheid

Ambitie

Veiligheid is een belangrijke voorwaarde voor een goede kwaliteit van leven. Inwoners, ondernemers en bezoekers van Zeist moeten zich hier veilig voelen. Hoewel de bestrijding van criminaliteit en overlast in de eerste plaats een taak is van de overheid, vraagt lokale veiligheid ook om de inzet en betrokkenheid van maatschappelijke partners en de samenleving. We weten wat er speelt in buurten en wijken, benutten onze contacten in de buurten en borgen de aansluiting tussen veiligheid en zorg. Vollenhove Vooruit is hiervan een mooi voorbeeld.

Voorkomen is beter dan genezen. Een veilige samenleving vraagt een aanpak die zo veel mogelijk voorkomt dat criminaliteit de weg is die meer loont dan 'gewoon' meedoen. Te vaak is criminaliteit een route die voor mensen de enige uitweg lijkt. Armoede en schulden kunnen mensen tot keuzes brengen die uiteindelijk resulteren in criminaliteit, onderdrukking of uitbuiting. Ook jongeren kunnen gedisilluseerd raken na eindeloos solliciteren of geen stageplaats vinden, door discriminatie of voortijdige schooluitval. In Zeist zijn het aanpakken van voortijdige schooluitval, discriminatie bij solliciteren en zoeken van stageplaatsen en een proactieve schuldenaanpak speerpunten.

We zien op dit gebied drie ontwikkelingen, die een steeds grotere rol spelen: cybercrime en digitale misdaad, ondermijning en polarisatie.

Uitgangspunten

- We pakken criminaliteit aan. We hebben aandacht voor slachtoffers en hun omgeving.
- We proberen om steeds meer aan de voorkant te komen: van repressief naar preventief. Handhaving is belangrijk, maar preventie is nodig om op lange termijn de veiligheid te vergroten.
- De aanpak van georganiseerde ondermijnende criminaliteit is van belang om onze rechtsstaat te beschermen. De gemeente speelt in de aanpak hiervan een belangrijke rol.
- We bevorderen een veiligheidsstimulerende inrichting van de wijk.

Wat gaan we doen

- We zien te veel jeugdigen in de criminaliteit. Met preventieprogramma's proberen we dat aantal omlaag te brengen. Met het oog op vroegsignalering werken we nauw samen met scholen en sportverenigingen en ook kijken we naar nieuwe oplossingen zoals de inzet van jeugdboa's en jeugdpolitie.
- Wijkmanagers, wijkagenten en wijkboa's (als onderdeel van het wijkteam) zijn de ogen en oren van de gemeente in de wijk en vervullen een belangrijke preventieve rol. In alle wijken weet men wie deze drie sleutelfiguren zijn. We verstevigen hun rol in de wijken en de samenwerking met inwoners. De jaarlijkse wijkavonden over veiligheid en leefbaarheid zetten wij voort. We verkennen de mogelijkheid om meer (jeugd)boa's aan te stellen, vooral in de wijken.
- We zetten de persoonsgerichte aanpak op veelplegers voort.
- We maken een nieuw vierjarenprogramma Veiligheid 2024-2028.
- Twee keer per jaar vindt er een gesprek plaats tussen de gemeenteraad en het college over het domein veiligheid.
- De gemeente besteedt structureel aandacht aan alle vormen van discriminatie, in ieder geval door als lokale overheid met de samenleving in gesprek te gaan.
- Vergeleken met alle gemeenten van Nederland is de kans op inbraak in de gemeente Zeist het grootst. Deze vorm van criminaliteit heeft een enorme impact op de slachtoffers. We zetten daarom in op meer voorlichting en preventie. Daarnaast onderzoeken we of een

experiment met kentekenregistratie op uitvalswegen tot de mogelijkheden behoort. We nemen de privacywetgeving hierbij in acht.

- Het gebruik van cameratoezicht is een effectief middel, maar we zijn terughoudend in het gebruik ervan.
- We gaan de digitale weerbaarheid tegen cybercrime voor organisatie, inwoners en bedrijven versterken. We investeren in bewustwording, en daarmee preventie, van de risico's van digitale criminaliteit, zoals WhatsAppfraude of phishing. We doen dit samen met onze veiligheidspartners MeanderOmnium, de woningbouwcorporaties, het Openbaar Ministerie, de politie, de Veiligheidsregio Utrecht en de wijkteams.
- We houden onze eigen digitale organisatie op orde. Medewerkers zijn digitaal vaardig en werken op een veilige manier. We zoeken daarbij naar een balans tussen privacybescherming en efficiënt werken.
- We versterken de weerbaarheid van de samenleving; onder meer door bewustwording te creëren en ons te richten op preventie. De medewerkers en verschillende partners van de gemeente (zoals in het sociaal domein, jeugdhulp, onderwijs, etc) worden gestimuleerd om een actieve rol te spelen in (vroeg)signalering. Inwoners worden aangemoedigd om melding te doen. Dit proces maken we voor hen zo gemakkelijk mogelijk. Wij zijn extra alert op verdachte activiteiten op bedrijfsterreinen in het buitengebied. We sturen aan op minimaal twee integrale controles per jaar. De stand van zaken met betrekking tot ondermijning wordt gerapporteerd en met de raad besproken.
- Polarisation kan op de lange termijn zorgen voor het afzwakken van de sociale stabiliteit. We hebben hier in de wijken oog voor en bevorderen sociale cohesie in de samenleving.

10. Financiële stabiliteit en organisatie

Ambitie

We staan financieel voor een grote uitdaging door achterblijvende inkomsten vanuit het Rijk. We lossen dit op in samenspraak met de inwoners, waarbij het maken van keuzes en het zoeken naar besparingen voorop staan. Door middel van solide financieel beleid en onze stabiliteitscriteria zorgen we voor financiële armslag voor de uitvoering van onze maatschappelijke opgave en borgen we dat de lasten voor inwoners en bedrijven laag blijven en de financiële risico's beheersbaar. Het verhogen van de lokale lasten zullen we terughoudend inzetten.

Uitgangspunten

- Bij eventuele bezuinigingen worden de kwetsbaren in de samenleving zoveel mogelijk ontzien.
- De te hanteren gemeentelijke heffingen en tarieven voor diensten en producten zijn kostendekkend.
- Nieuwe taken die van het Rijk overkomen voeren we binnen het voor die taken meekomende budget uit.
- De samenleving verandert in hoog tempo. De uitdagingen zijn groot. Van de gemeentelijke organisatie mag worden verwacht dat zij, naast de uitvoering van reguliere taken en projecten, voldoende aanpassingsvermogen heeft om te werken aan de complexe opgaven, samen met de samenleving en het maatschappelijk middenveld.
- De opgave die de gemeente Zeist de komende jaren als gemeente heeft, betekent dat we investeren in de gemeentelijke organisatie. Zo kunnen met name de ambities op het gebied van veiligheid, meedoen, klimaat en wonen worden uitgevoerd.
- Een proactief bestuur betekent een proactieve gemeentelijke organisatie die verbinding maakt met de samenleving en het maatschappelijk middenveld. Ambtenaren zijn aanspreekbaar en handelen vanuit de kernwaarden vertrouwen, nabijheid en kracht.

Wat gaan we doen

- We voeren de gemeentelijke taken op een zuinige en effectieve manier uit, zodat lokale belastingen zo laag mogelijk kunnen blijven.
- We verkennen de mogelijkheden van een revolverend fonds voor het bereiken van duurzaamheidsdoelen.
- We hanteren de vastgestelde stabiliteitscriteria als ijkpunt voor effectief financieel lange termijnbeleid en voor het goed in beeld hebben en beheersen van onze (financiële) risico's.
- Als we geld overhouden, zorgen we dat dit ten gunste komt van onze inwoners.
- De uitgaven en inkomsten van de gemeente presenteren we transparant. De begroting en de jaarrekening zijn helder leesbaar. Bewoners en ondernemers krijgen jaarlijks inzage waaraan geld is besteed en welk effect is bereikt.
- We gaan onderzoeken waar besparingen mogelijk zijn door de inzet van (meer) digitale oplossingen als alternatief waar dit kan, zonder dat het ten koste gaat van de kwaliteit van onze dienstverlening.
- We bekijken of we onze gemeentelijke leges nog verder kunnen vergroenen.
- Waar nodig brengen we de disbalans in beeld tussen de uitvoeringskosten van overgekomen taken en de vergoeding die we daarvoor van het rijk ontvangen. We voeren met M50 en VNG acties en lobby's voor voldoende inkomsten voor die taken van het Rijk.

Bijlage Portefeuilleverdeling

Koos Janssen (burgemeester)

- Algemene coördinatie bestuurszaken
- Openbare orde en veiligheid
- Inwonersparticipatie en communicatie
- Coördinerend portefeuillehouder Omgevingswet
- (Regionale) samenwerking
- Innovatie
- Organisatieontwikkeling en Personeel en organisatie
- Ontwikkeling gemeentelijk strategisch financieel instrumentarium

Laura Hoogstraten (GroenLinks)

Wijkwethouder Noord

- Werk en inkomen
- Bestaanszekerheid
- WMO en Welzijn
- Asiel en integratie
- Taalaanpak
- Wonen
- Kunst en Cultuur

Walter van Dijk (VVD)

Wijkwethouder Centrum, Den Dolder, Huis ter Heide en Bosch en Duin

- Financiën
- Economische zaken
- Horecabeleid
- Toezicht en handhaving
- Recreatie en toerisme
- Cultureel erfgoed en monumenten
- Grondzaken en vastgoed
- Coördinerend portefeuillehouder Sociaal in Balans
- ICT
- APV

Angèle Welting (D66)

Wijkwethouder Kerckebosch en Austerlitz

- Ruimtelijke ontwikkeling
- Jeugd
- Onderwijs
- Gezondheidszorg
- Sport
- Diversiteit en inclusie
- Wijkdemocratie en buurtbudget

Wouter Catsburg (ChristenUnie-SGP)

Wijkwethouder West

- Duurzaamheid en energietransitie
- Openbare ruimte
- Mobiliteit inclusief parkeren
- Natuur en biodiversiteit
- Dienstverlening
- Dierenwelzijn
- Circulaire grondstoffen